

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	
Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egy évre	12 "
Vidéken: Negyedévre	5 "
Egy évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyes szám ára 4 fillér. ==
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A vidéki színészet rendezése.

— okt. 29.

A belügyminisztérium költségvetésébe évről-évre nagyobb összeget vesznek föl a vidéki színészet segítésére.

A jövő évre ez az összeg már kerek százezer korona. Ez azonban még mindig kevés. De figyelembe kell venni, hogy a képviselőház már ezelőtt tiz évvel utasította ugyan a belügyminisztériumot a vidéki színészet kerületi rendszer alapján való rendezésére, mégis ebben az ügyben semmi sem történt, amíg Széll Kálmán nem állt a belügyek élére s a színészeti osztály vezetésével Bezerédj Viktor miniszteri tanácsost meg nem bizta.

Azóta azonban a huszezer koronányi segítség hamarosan felszökent ime százezer koronára s valószínű, hogy egy-két év alatt kétszázezer korona lesz belőle, amikor

aztán akadály nélkül végrehajthatják a vidéki színészet állami rendezését.

Amiért pedig ezt a kérdést ezen a helyen szóba hozom, annak oka a következő.

Debrecen város színházi-bizottsága elé legközelebb oly értelmű javaslat kerül, hogy s város vegye a debreceni színházat házi kezelésbe.

A javaslat elkészítője, Oláh Károly színházi-felügyelő alapos tanulmányozás bizonyítékaival kimutatja, hogy a város, mihelyt házi kezelésbe veszi a színházat, a színházra költött évi harminchárom ezer koronát megtakaríthatja.

Ez igen szép és csalogató állítás. De ha csupán az a cél, hogy ekkora összeg a város pénztárában maradjon, ez nem lenne elég ok arra, hogy a város a színház házi kezelését elhatározza.

Ehhez első sorban az a nagy-lelkű készség is kell, hogy a megtakarítható harminchárom ezer koronát a város nem fordítja más célra, hanem a házi kezelés mellett is fölveszi a költségvetésbe s ha az valóban tisztán megmarad, akkor azt művészeti alap megalapítására s általában művészi célokra használja fel.

Ha pedig ezt a város megcselekszi, a házi kezelés legelső feladata az lehet, hogy az ország első igazán városi színháza a belügyminisztertől évi tizenötezer korona segítséget kérhet és bizonyosan fog is kapni a dalművek állandó művelésére s dalmű-énekes személyzet szerződtetésére és kiképzésére.

Igy aztán valóban áldásos működést fejthet ki a város és a színházat hivatásának eredeti magaslatára emelheti.

A debreceni színház nagy em-

Az egyetlen demokrata.

Írta: Szinéri György.

Tüzes négy lótol vont jukker-kocsi robogott ki a kuria udvaráról. A lovakat Dudváry Asztolf, a Kremnitz méltóságának veje hajtotta.

Kremnitz ur nyugalmazott miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő és ám-bár a puskapornak nevezett probléma megoldása, ha csak ő rajta áll vala, — so'se történt volna meg — általán nagy-rabecsült egyéniség, nem kevés göggel, a mi az ő félmilliónyi vagyonán alapult — a mint ő vélte — teljes joggal.

A kocsi előtt ügetett merész szökésekkel a méltóságos ur kedvenc kutyája, egy füstös orru buldogg, Gion-Gilla, a mely fél millió forint nélkül is rettentő büszkeséggel és erőszakos állatként viselkedett.

Alig haladt a kocsi ötven lépést, rettentő sikoly hallatszott. A kocsitól nem messze, az ut porában egy hét éves

leányka feküdt, a szolgabíró kis lánya, a kinek ruháit Gion-Gilla nagyuri nonchalance-szal szagatta tagjairól. Dudváry Asztolf suhogó egyetlen mesteri csapásával elriasztotta a kegyetlen állatot a kis leánytól s aztán megállva, felemelte a réműlettől sápadt gyermeket és megnyugtattni iparkodott.

A dolog nem volt kicsiség s nem is ment könnyen.

— Ejnye no . . . — békétlenkedett Dudváry ur. Aztán a hátsó ülésről leszálló lakájjal hazaküldé a leánykát s magáismét felülve a bakra, tovahajtott.

*

A szolgabíró vérmes ember volt. A mint a történetről értesült, zsebébe dugta revolverét, sietett a Kremnitz ur kuriájára.

Malvin, a fiatal asszony — a Dudváry felesége — a ki már értesült a kellemetlenség felől, szánakozva sietett a szolgabíró elé.

— Nagyságos asszony . . . bocsánat. — kezdi a szolgabíró sápadtan és a

felindulástól reszkető hangon — a részvét nem elégséges . . . A törvény intézkedését végre fogom hajtani . . . Apa is vagyok és átérzem, minő rettentő hanyagságban vagyok bűnös, s midőn ennek a veszedelmes bestiának alkalmat engedtem, hogy sok más apákat is aggodalomba és szomorúságba ejtsen . . . Már akkor, a mikor azt a lengyel zsidót lehuzta, teljesíteni kellett volna kötelességemet . . . Nem tettem. Ime, bűnhődésem. Mert végre az a kóbor zsidó is ember volna tán . . . Agyonlövöm azt a kutyát . . . hol van? . . .

Malvin öngyúsága esdeklő tekintettel ragadta meg a szolgabíró kezét,

— Kedves szolgabíró ur . . .

— Én kegyetlen vagyok . . .

— Teljesen átérzem, de ígérem, vigyázni fogunk . . .

— Sajnálom, nagyságos asszonyom, már a multkor is ígérték, a mikor a bádogos inast oly veszélyesen megmarta; ezért most nem vehetem ígéretét tekin-

Mihalovics J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, Főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kéz-bőr finomító s szépítő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőr-ápoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

lékü hagyományai csak úgy ujulhatnak fel a házi kezelés alatt, ha a városi színház az eredeti színműirodalom, a magasztos történeti költészet, a magasabbrendű dalművek, a tiszta, fenséges előadó és ének-művészet művelője lesz.

Ha Debrecen városa ezzel az elhatározással veszi házi kezelésbe a színházat, a belügyminisztérium jelentékeny anyagi támogatására feltétlenül számíthat. És akkor nemcsak példaadása hozzájárulhat a vidéki színeszet általános rendezésének sürgős keresztülviteléhez, amiből az egész országra s egyben Debrecen városára dicsőség, siker és közművelődési haszon háromolhat.

— okt. 28.

— **A szalkai mandátum.** A Jakabffy István szalkai mandátuma ellen másodikban beadott petíció dolgában a kuria II. választási tanácsa tegnap délben hirdette ki az ítéletet. A kuria ismét elrendelte a vizsgálatot a kérvényben jelzett több érvénytelenségi tényre vonatkozólag.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 28.

Rövid öt percre hívta össze az elnökség a Házat, hogy a különféle jelentéseket bemutassa. Az öt percből azon-

ban közel egy óra lett, mert **Rákosi** Viktor a napirend előtt történt felszólalásában szóba hozta **Breitner** és **Romanesuk** reichschráti képviselőknek a magyarok ellen intézett kifakadását.

Szell Kálmán miniszterelnök a Ház általános helyeslése közben intézte el a napirend előtti ügyet.

A Házba különben igen kevesen jöttek el, úgy hogy tartani lehetett attól, hogy a tanácskozáshoz szükséges 40 honatya nem lesz jelen.

Szöts Pál jegyző aztán addig-addig csezengett, amíg vagy 80-an is összegyűltek a teremben.

A legközelebbi ülés a jövő kedden lesz, amikor is az indemnitást tárgyalják.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: **Szell** Kálmán miniszterelnök, **Plósz** Sándor, **Cseh** Ervin.

Elnök az ülést negyed 11-kor nyitja meg. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök betérjeszti a jelentéseket és legutóbb beérkezett kérvényeket.

A magyar huszárok védelme.

A napirend előtt felszólal

Rákosi Viktor: A bécsi reichschráth egyik legutóbbi ülésén **Breitner** és **Romanesuk** képviselők a galíciai rutén parasztzavargásról szólva, megragadták a kedvező alkalmat, hogy egy kis kirohanást intézzenek a magyarok s illetve a magyar huszárok ellen. Azt mondták róluk, hogy a kirendeltség alatt mindent elloptak, a mi csak található volt. Első

sorban tiltakozik az ellen, hogy az egymással hadilábon álló lengyelek és rutének közé magyar huszárokat küldjenek, mert az ugynevezett szláv testvériség csak humbug. A szlávajok csak addig szeretik egymást, a míg távol vannak, mihelyst egymás közelében vannak, civakodnak s e civakodók nem kell a magyarokat küldeni, hogy aztán közösen ezek ellen támadjanak. (Helyeslés.)

A második megjegyzés az, hogy ott nem magyar, cseh vagy lengyel katonaság volt, hanem a közös hadsereg. (Ugy van.) És ki tudja, hogy egy defilírozás-kor **Lobkovic** hercegnek egy kézmozdulata káplári pofonokban jut a legénység tudomására, az tudhatja azt is, hogy a katonai fegyelem otthon is elég szigorú, hát még ha egy parasztlázadás elfojtására küldik ki a csapatokat. Az illető képviselők azt is mondták, hogy a huszárok az asszonyokat is megtámadták. De csak két esetet tudnak. Az egyik az volt, hogy egy leány a huszárok láttára szörnyet halt.

Lengyel: Örömeben! (Élénk derűtségg.)

Rákosi: A másik az volt, hogy egy leány az ablakból ugrott ki, de hogy a huszárok utánuk ugrottak volna, azt még **Breitner**ek se merték mondani. Tiltakozik a magyarok bántalma ellen és felkéri **Fehérváry** honvédelmi minisztert, védje meg a magyar huszárság becsületét. A magyar katonákat pedig hozzák haza Galiciából! (Élénk helyeslés.)

Szell Kálmán miniszterelnök: Szintén az a nézete, hogy ha a katonaság ott Galiciában kihágásokat követett volna el, akkor az esetleges sérelmekért orvoslást kaptak volna a megbántottak. Igaza van **Rakovszkynak** abban, hogy kifogásolja **Breitner**ek kirohanását, mert a kifakadásokat maga sem helyesli, sőt

tetbe . . . Történjék bármi, de esküszöm az a kutya . . .

— De hát kedves szolgabíró ur ön megfélelkezik valamiről . . .

— A régi közmondásról: a kutyát, is becsülik . . . a gazdájáért . . .

— Tisztelet, becsület . . . de most leszámolok azzal a fenevaddal . . .

— Am tegye főbíró ur . . . Nem tudom hol van. Keresse . . . Azonban egy kérdést! — Megsebesült a kis leány?

— Hát istennek nem, de az ijedség folytán súlyos beteg.

— Jobban lesz. Hígyje el, kérem. Egyébiránt tegyen, a hogy ön jobbnak látja . . .

És a rábeszélés, engesztelődés megindult ujult erővel. Mintha csak valamely ártatlanul üldözött sorsáról lett volna szó.

Végre a szolgabíró engedett és egy nagyot sóhajtván — miközben eszébe jutott a méltóságos ur befolyása tisztujtás mozgalmaira — eltávozott.

*
A dolog hire eljutott a főispánhoz is. Mert a jó főispán mindenről szokott értesülni. Tudott a bádgosinas esetéről, a lengyelzsidó esetéről. Magába mosolygott. Ime, mekkora hatalmasság a megyében a méltóságos ur . . . kutyája! . . .

*
Néhány hét múlva a főispán urnak dolga akadt a városkában. Beszállott a Kremnitz-kuriára s elment a szolgabíró hivatalát megvizsgálni.

A hivatalt rendben találta s nem késett megelégedését pazar módon kifejezni. Sőt megelégedése jeléül ott is maradt a szolgabírónál vacsorára. Vacsora után jön a rendes „alsós” — amit a főispán ur felette kedvelt. Most is kitűnő partnerekre akadt. A járásorvos, dr. Kohn és a plébános, felekezetüknél fogva is kitűnő partnerek voltak.

Ugy, keverés-osztás közben — szó esett a Kremnitzék kutyájáról. A plébános dicsérete a kutyát, — azt mondva róla, hogy az a kutya a galíciai bevándorlás ellen hathatós eszközként lenne használható . . . Ugy látszik, hogy a néppárthoz szit . . .

A járás-orvos csupán annyit mondott, hogy a kutyának ő vele szemben nem lehet igaza, me t ő a jövő héten kikeresztelkedik . . .

Nevettek mindannyian és tovább játszottak. Majd szóba került a fiatal asszony méltatlankodása.

— Igen is, — kezdé a szolgabíró — a nagyságos asszony egész komolyan megnehezelt reám . . .

— Miért? — kérdé a főispán.

— A kis lányom beteg lett az ijedtségtől. S egy hétre, a midőn felgyógyulása után velem találkozott, szemrehányólag azt kérdezte tőlem.

— De kedves szolgabíró ur, hogyan lehet egy kis lányt így nevelni?

*
A főispán tizenegy óra után a legjobb hangulatban távozott éjjeli szállására. A társaság tovább maradt és tovább játszott.

Alig telt egy negyed óra el, a dok-

tor urat sürgősen hívták Kremnitzékhez.

A mint a doktor belépett, sietve vittek a főispánhoz.

A főispán türelmetlenül és haragosan járt fel s alá szobájában.

— Képzelve doktor ur . . . az az átkozott dög . . .

S megmutatta a hidegvizes ruhába göngyölt jobbját, a melyből a kiszivárgó vér a ruhát átalverte.

A doktor kimosta a sebet s a lehető gondossággal bekötözte, miközben meghallgatta a főispán rendelkezéseit, hogy a kutyát vétesse az állami állat orvos által megfigyelés alá s őt az állat becses horgylétéről naponta, sőt esetleg távirati uton értesítse. A manóba, egy főispán a kit a kutya megmárt, megkövetelheti magának ezt a gondosságot.

Persze, a doktor csupa figyelem volt és a legnagyobb figyelmeségéről biztosítá a méltóságos urat, a ki mogorván maradt vissza hálósobájában.

Mikor a doktor eltávozott, a szalonban összegyűlve találta az egész Kremnitz-családot. Valamennyien kétségbe voltak esve.

— De hogyan is volt lehetséges? . . . kérdé a méltóságos házigazda . . . Ah Istenem, istenem . . .

— Méltóságos ur — felelte a doktor — úgy mondja, hogy hazajövet, a mint a folyosó felé közeledett, lelőgő kezét a kutya egyetlen vakkantással bekapta volna . . .

— Nos — kezdé Málvin ő nagysága — hát miért van a méltóságos urnak oly — — hosszú keze? . . .

elitélendőnek tartja. (Általános élénk helyeslés.) Utána fog járni egyébiránt, hogy mennyiben történt sérelem a magyarságon. (Élénk, általános helyeslés.)

Neményi Ambrus előadó betérjeszti az indemnityről szóló jelentést.

Elnök javasolja, hogy ezt pénteken délelőtt tárgyalja a Ház.

Krasznay Ferenc kéri, hogy ne pénteken, hanem a jövő kedden tárgyalják az indemnitást, mert halottak napjára a képviselők vidékre mennek. Ha a miniszterelnök az osztrákoknak négy évet ajándékozott, ajándékozzon a Háznak is egy napot.

Szell Kálmán miniszterelnök: Nem szokott ajándékozni senkinek semmit sem. Különben hozzájárul ahhoz, hogy a javaslatot kedden kezdjék tárgyalni.

Elnök ily értelemben állapítja meg a napirendet, mire az ülés véget ért.

Városi közgyűlés.

— Ötödik nap. —

Igen megcsappant érdeklődés mellett folytatta tegnap a városi közgyűlés a költségvetés tárgyalását.

Puky Gyula főispán a közgyűlést megnyitván, a költségvetés XIV. tételét, a vám- és piaci jövedelmekről szóló költség-tételeket veszi tárgyalás alá a közgyűlés.

Itt **K. Tóth** Sámuel előadja, hogy a vidéki kofák kevesebb helypénzt fizetnek, mint a legkisebb mezővárosokban is.

Acél Géza: Ezen rövidesen segítve lesz.

A közegetvám tételénél a főszámvévő 122,880 koronát vett fel. A közgyűlés a felügyelő bizottság javaslatára ez összeget 130,000 koronára felemelve illeszti bele a költségvetésbe.

A vásárterek burkolására 8191 koronát vett fel kiadásul a főszámvévő.

Néhány hó mult el. A főispán feleje se nézett a városkának, pedig ez idő alatt Kremnitz ur családi ünnepet is tartott, a mire a főispán urat is meghívta. De a főispán ur kimentette magát.

Végre a végzet is beavatkozott a dologba; Gionna-Gilla oly szerénytelenül viselte magát, hogy el kellett pusztítani. Sok benső küzdelembe került, de a méltóságos ur végre is rászánta magát. Az első alkalommal, a mint a székvárosba ért, sietett a főispán ural tudatni.

A főispán elborult arccal fogadta Kremnitz ur tudósítását.

— Kár volt! . . . Nagy kár volt, igazán sajnálom a szegény párát.

— ?

— Látod barátom — magyarázta a főispán — ez a szegény pára soha tett ember és ember közt különbséget. Neki mindegy volt uri gyerek, bádogos inas, lengyel zsidó, nemes ember, egyformán bánt el mindenkivel . . . Jól lélekkel mondhatom, hogy nagy Magyarországon ez volt az egyetlen és igazi — demokráta . . .

A felügyelő bizottság ezt 5000 koronára javasolja leszállítani. A tanács ezzel szemben fentartani kívánja a 8191 koronát.

Acél Géza hosszan fejtegeti, hogy a 8191 koronára feltétlenül szükség van, miután a vásárokat szétszították s több utcán burkolni kell a vásártereket.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadja el.

A közegetvámot és vásári helypénzeket illetőleg a gazdasági bizottság azt javasolja, hogy adja bérbe a város.

A tanács előbb tanulmányoztatni kívánja a kérdést.

Acél Géza kijelenti, hogy még ha követelné is valaki, hogy a közegetvámot adjuk bérbe, akkor is tiltakozni kellene az ellen, hogy a közönséget egy bérlő zaklatásának tegyük ki.

Abrahám László bár nem pártolja a közegetvám bérbeadásának eszméjét, de azért szerinte meglehetne próbálni, mondjuk egy évre.

Márton Imre **Abrahám** László indítványát fogadja el. **Simonffy** Imre a maga részéről nem tartja szerencsés gondolatnak a bérbeadást.

Vecsey Imre indítványozza, hogy a közegetvám és vásárpénzek bérbeadását illetőleg bizza meg a közgyűlés a tanácsot tanulmányozással és javaslat-tellett.

Kola János dr. a házi kezelés mellett foglal álláspontot.

A közgyűlés egy szavazattöbbséggel a házi kezelés mellett hoz határozatot.

Ezután **Szentessy** János javaslatára kimondja a közgyűlés, hogy a vásártereket haszonföldeknek semmi részben sem szabad bérbeadni.

(Tőkék és kamatok.)

A felosztott bellegelő föld ára (1.802,277 kor.) mint községi adó alap utáni bevételül a főszámvévő 66487 koronát vett fel. A felügyelő bizottság 70 000 koronán kívánja ez összeget felvételni. A tanács a főszámvévői tételt ajánlja elfogadásra.

Márton Imre a felügyelő-bizottság javaslatára mellett szólal fel s azt ajánlja elfogadásra.

A közgyűlés a felügyelő-bizottság javaslatát fogadja el.

A városnak van egy községi adó-alapja 1,800 ezer korona, melyből a város a költségek fedezésére kölcsönöket szokott felvenni, úgy hogy ezt 10 év alatt fizeti vissza.

Márton Imre a visszafizetést 50 évre kívánja felosztani: úgy hogy minden évben a kölcsön 2 százalékát fizessük vissza.

A közgyűlés **Márton** Imre indítványát fogadja el s e szerint módosítandó az ide vonatkozó költségvetési tétel.

(Közigazgatás.)

A közigazgatási tételnél a végösszeg a főszámvévői költségvetésben nincs kitüntetve. A tanács a végösszeget 32501 koronában kívánja megállapítani. A felügyelő bizottság ezzel szemben 36609 koronát kíván felvenni.

A közgyűlés a felügyelő bizottság javaslatát fogadja el.

A tisztviselők fizetése és lakbére stb.-nél a tanács javaslatát fogadja el a közgyűlés ugyanis e tételnél kiadásul 128,670 koronát vesznek fel. A napdijások fizetésénél azonban a 29,152 koronát leszállítják 25,000 koronára.

A mérnöki hivatali tisztviselők s kezelő személyzet fizetésénél a főszámvévő 39,961 koronát ir elő, a tanács 34,024 koronára javasolja leszállítani. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadja el.

A dologi és vegyes kiadásoknál a tanács javaslatok elfogadásával szintén nagy megtakarításokat ért el a közgyűlés a költségvetést illetőleg.

(Egyházak.)

E tételnél csak lényegtelen változásokat tettek a főszámvévői költségvetési tételeken.

(Rendőrség.)

Ennél a tételnél a napidijások fizetésére 13391 koronát vett fel a főszámvévő. A tanács 11200 koronára javasolja leszállítani. A közgyűlés elfogadja.

(Színház.)

A színház felszerelésére és épület-felújításra 8331 koronát vett fel a főszámvévő. A tanács 6000 koronára kívánja a kiadási tételt leszállítani.

Elfogadják.

Vegyesekre színházi kiadásul 840 koronát javasol felvenni a főszámvévő. A tanács javaslatára a közgyűlés 700 koronára szállítja le.

(Utca és utak szabályozása.)

E tételnél utak egyengetésére 1751 koronát vett fel a főszámvévő. A tanács javaslatára szerint 1700 koronát vett fel a közgyűlés.

Gyalogjárdák készítésére a főszámvévő javaslatára szerint 10,151 koronát kell felvenni. A tanács elegendőnek tart erre a célra 8000 koronát. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadja el.

Csatornára 4049 koronát vett fel a főszámvévő, a tanács 3000 koronát javasol kiadásba felvenni.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

(Közvilágítás.)

Közvilágításra a főszámvévő 34750 koronát óhajt kiadásként felvenni. A tanács 30,000 koronára kívánja leszállítani.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

(Egyéb tételek.)

A fásítás és kertészet tételénél a főszámvévői kiadási tételekkel szemben a tanács által javasolt jelentékenyen leszállított kiadási tételeket fogadták el, és pedig a kertész fizetésére 1000 koronát vesznek fel, a népkerti kertész fizetését 1350 koronát beszüntetik.

Ugy uteák fásítására, mint a nagyerdő parkirozásra 5000—5000 koronát vettek fel.

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenezét állítunk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérház a, husárucsnokkal szemben.

(A kutmester.)

A sokáig keresett kutmester tételénél K. Tóth Sámuel indítványozza, hogy a kutmesternek, mondjanak fel és vállalkozóval kezeltessék a kutat.

Acél Géza kijelenti, hogy a kutmester igen fontos teendőket végez, ragaszkodik a kutmesteri állás fentartásához.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

(A löversenytiszteletdíja.)

A város évek óta 100 darab 10 koronás aranyat adományoz a debreceni löversenyre tiszteletdíjként.

Fejér Ferenc dr. azt mondja, hogy ha a város nem tud adni iskolára, ne adjon löversenyekre se.

A közgyűlés 36 szóval 25 ellenében az 1000 koronás tiszteletdíját megvonja a löversenyektől.

— Még a földet is elveszük tőlük, — kiáltotta közbe Szentessy János.

(Rendkívüli költségvetés.)

A rendkívüli költségvetésnél azt javasolja Fejér Ferenc dr. hogy a borítal és hustogasztási adóból ne 310, hanem 320 koronát irányozzon elő a város.

A közgyűlés a 310 koronát előírányozó tanácsi javaslatot fogadja el.

A rendkívüli kiadási tételeknél a főszámvevő által előírt összegekből a tanács jelentékeny leírások eszközölését javasolja s a közgyűlés az erre vonatkozó javaslatokat el is fogadta.

A vendéglátások költségeire például 5000 koronát kér a főszámvevő. A tanács 3000 koronát javasol felvenni.

Simonffy Imre polgármester: Öszintén megvallom, hogy, a mennyit ilyen célra fordítunk, annyit nem is mernék kérni. Legalább 12,000 koronát emészünk fel e célra, annyi a vendégünk részben a hortobágy miatt.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadja el.

(A pótdó.)

A költségvetés minden pontját letárgyalván a közgyűlés, szóba került a legfontosabb kérdés, ugyanis, hogy mennyi legyen a pótdó százaléka.

Márton Imre 30 százalékban kívánja megállapítani a pótdót.

Puky Gyula főispán kérdést intéz Roncsik Lajos főszámvevőhöz, hogy vajjon a most már letárgyalt költségvetési tervezet új számadataihoz képest a másnapi közgyűlésre tud-e javaslatot tenni.

Roncsik Lajos vállalkozván erre a feladatra a pótdó kérdésében a mai folytatólagos közgyűlésen fognak határozni.

A mai közgyűlés pontban 3 órakor kezdődik.

A közgyűlésből.

— Apróságok. —

A három órát reg elkongatta a kis templom vén robotosa és a közgyűlési terem még mindig egy lekaszált legelő képét mutatta, talán azért, mert olyan sok szóbeszédre adtak okot ezek a lekaszált rétek a költségvetés idevonatkozó tételénél.

A diszruhába öltözött városi hajdu 3 óra után kezdte már bebocsájtani a terembe az apagyilkosokat is, csak, hogy valamilyen arculatja legyen a teremnek.

Az olvasó-teremben teli kendővel a a nyaka körül ott ült Roncsik Lajos, mint valami leigázott díjbirkózó, a kiből alig van még ellenállási képesség a bekövetkezendő folytatólagos meggyomrozásokra.

Az általa jogosan remélt kimélet azonban elmaradt, különösen az ellenzéki vezérszónokok (óh mily sokan vannak) nem hittek a vastag téli kendőnek, sem a főszámvevő testi szervezete lassu sorvadásának s gyakorta nyujtottak alkalmat arra, hogy olyik debreceni énekes-színészt megszegyenítő kristálytisza baritonját hallassa.

A közgyűlés mai napját is a költségvetés foglalta le, a melynek tételéhez különösen Horváth István, Szentessy János szólaltak igen sürjén hozzá.

L. Nagy Bálint uram az utcai fásítás kérdésénél emelkedett szólásra s azzal vádolta meg a mi jó öreg podesztánkat, hogy az utcai fák megnyomortásának büne egyedül a Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester lelkét terheli.

Acél Géza főmérnök megakarván a vádak ellen védeni a polgármestert, ifjonei tüzzel válaszolt s a többek közt ezeket is mondta:

— Ami Lencsés Nagy Bálint ur kijelentéseit illeti . . .

Mintha a kigyó marta volna meg L. Nagy Bálint valamelyik testrésztét úgy pattant fel ülőhelyéből.

— Kikérem magamnak, hogy Lencsés Nagy Bálintnak nevezzen valaki. Nekem a lencséhez semmi közöm nincsen. Az én nevem L. Nagy Bálint.

Szentessy János bátyánk sietett segítségére lenni hűségese szomszédjának.

— Már iszen lencse ide, lencse oda, de tény, hogy mikor egy kertész fa-nyirni elindul, 2 legény viszi utána a létrát, egy a vágó ollót. Ez a négy ember azután tömegesen nézi, hogy nyirja a kertész a fát.

Elég jó, hogy hozzá nem tette a mi sok beszédű bátyánk, hogy sok esetben a négy kertészlegény csoportosulásának a rendőrség kénytelen véget vetni.

Egyebekben, akik azt hitték, hogy a közgyűlésnek karácsony előtt nem lesz vége, csalódtak. Tegnap az ötödik napon végre letárgyalták a költségvetést.

Mattasich-Keglevich

és a szerb király.

Saját tudósítónktól. — okt. 29.

Kőburg Lujza herecegasszony rezényének szerencsétlen főhőse, Mattasich-Keglevich volt huszárfőhadnagy a katonai börtönből való kiszabadulása után a szerb hadügyi kormányhoz fordult, a szerb hadseregbe való fölvetését kérve.

Volt osztrá-magyar tiszteket szívesen fogadnak minden hadseregben, mert rendszeren kiváló oktatók, legalább a külföld ilyeneknek tartja őket.

Japán egész hadseregét volt osztrák-magyar tiszteket emelték aránylag rövid idő alatt arra a színvonalra, hogy Japán hadi erejében bizva fölvehette a harcot Kinával s ezt meg is verte.

Ezeket tudva Keglevich biztosra vette a szerb hadseregben való alkalmaztatását, annál is inkább, mivel kérelmében nem írta meg, hogy minő rangfokozatra tart igényt.

A szerb hadügyi kormány a kérelem mellett foglalt állást s meg is tette

a fölterjesztést Sándor királyhoz, hogy Mattasich-Keglevichet nevezze ki a szerb hadseregbe huszárfőhadnagynak.

Az előterjesztés csak a király aláírását várta s Mattasich-Keglevics értesítést is kapott, hogy készülődjék.

De azon a napon, amelyen az akta Sándor király elé került Zágrábról rémhíreket vitt a táviró a belgrádi újságoknak a horváth szerb összetűzésről, verekedésről. Sándor királyt nagyon izgatta, a zágrábi szerbek sorsa, s módfelett fölháborodott a horvátok viselkedése miatt. Amint Keglevics aktája kezébe került, látta, hogy Mattasich-Keglevics is horvát származású s a kinevezési okiratot nem írta alá.

Az óta a szerb hadügy, miniszter megújította a kineveztetés iránt való előterjesztést, de Sándor király ismét elutasította. A miniszter, mit tehetett mást, minthogy értesítette Mattasich-Keglevicset a dolog állásáról s ez most a görög hadseregben való alkalmaztatásért folyamodott.

H I R E K.**N a p l ó.**

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Okt. 29. Pincériskola ünnepies megnyitása.

Okt. 30. D. e. 9 ó. Értekezlet a vármegyeházán a munkás-segítő pénztár ügyében.

Nov. 2. D. u. 2 ó. Az ipartestületi betegsegítő-pénztár alakuló közgyűlése.

Nov. 4. A 7. huszárezred tisztikarának löversenye.

Nov. 19. Képkiallítás megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

A B r ó d i - ü g y.

Saját tudósítónktól.

— okt. 29.

A Galizenstein H. papirnagykereskedő által benyújtott nyilatkozat bár új fordulatot adott a Bródi Henrik ügyének, amennyiben új vizsgálóbírói és vádtanácsi határozatokat vont maga után, de legalább eddig, a Bródi szabadon bocsátását nem volt képes kieszközölni.

A szombaton tartott vádtanács azon határozatának meghozatalánál, melylyel Bródi Henriknek vizsgálati fogságba helyezését jóváhagyta, még nem tudott a Galizenstein féle feltűnést keltő beadvány felől, mert ez csak hétfőn délelőtt érkezett a debreceni kir. törvényszekhez.

Dr. Hegedüs Jenő a fenti beadvány alapján egy pótbeadványt intézett a kir. törvsz. vizsgálóbíróhoz, melyben ennek alapján a szabaddlahelyezési kérelem újra felvételét kérte. A vizsgálóbíró, miután ez ügyben már a szombaton megtartott vádtanácsi ülésben határozatot hoztak, elutasító határozatot hozott. — S Galizenstein nyilatkozatát a táblához felterjesztendő iratokhoz csatolva a tábla elbírálásra vélte bocsátani. — Dr. Hegedüs Jenő ezt a határozatot megfellebbezte s így foglalkozott tegnap délután a vádtanács az újra felvétel kérdésével, melyre nézve, azonban elutasító határozatot hozott.

A vizsgálati fogság megszüntetése tárgyában tehát most már a kir. tábla fog határozni, melyhez, az iratokat a mai nap folyamán átteszi a vádtanács. Hogy a Galizenstein-féle beadványt mily mértékben veszi figyelembe, azt természetesen

tesen nem tehet tudni, sőt következtetni sem, mert az újra felvétel tárgyában elutasító határozatot hozván az alsóbb fórumok, a Galizenstein beadványát érdemileg tárgyalni, először a kir. tábla fogja.

* A debreceni szabadelvűpárt tagjainak figyelmét ez uton hívja fel a ma délután tartandó városi közgyűlés nagyfontosságú tárgyaira és a minél nagyobb számban való megjelenésre

az Elnökség.

* Falkavadászat. A m. kir. 2-ik honvédhuszár ezred tisztikara november hó 3-án Hubertus napján falkavadászatot rendez. Gyülekezés délután 2 órakor a Vilmos-huszár laktanyában; — vadászat után este a órakor táncsal egybekötött társaság lesz a Bika szálló disztermében.

* Személyi hír. Dr. Szücs Miklós kir. törvényszéki elnök mai napon Püspök-Ladányba utazott az ottani kir. járásbiróság megvizsgálására.

* A pincér iskola megnyitása. Ma délután 3 órakor lesz a csapó-utcai ipariskola helyiségekben a debreceni vendéglősök szakirányú pincér-iskolájának ünnepies megnyitása. Erre az ünnepségre, melyet Hauer Bertalan felügyelő bizottsági elnök és Márkus Jenő gondnok rendeznek, a fővárosból is várnak vendégeket. Glück Frigyes, Fundel János és Bokros Károly a budapesti vendéglősök karának előkelőségei megígérték lejárásukat. Este az Angol Királynő fogadóban negyven terítékű ünnepi lakoma lesz a pincér-iskola megnyitása alkalmából.

* Kirabolt kocsi. A vásár utolsó napjaiban vakmerő rablók garázdálkodtak a Debrecentől Ebes felé menő országúton. Először Stern József ebes tanyai ispánnak a szekéréről loptak le 246 korona áru ruhát és kelmét, majd Bakk Károly kocsiját fosztották ki, elrabolva mintegy 42 korona értékű ruhát és lábbelit. A csendőrség kinyomozta az elhullatott ruhadarabokból, hogy a rablók valószínűleg Debrecenben levő egyének s a debreceni őrs ezen az alapon folytatja most a nyomozást.

* Halálozások. A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be: Boda Mária ev. ref. 20 hónapos, özv. Veréb Istvánné ev. ref. 69 éves, Szenyes Julia ev. ref. 23 éves, Horváth József ev. ref. 29 éves.

* A család szegényfoltja. A nagy hadgyakorlatok alkalmából a következő történet került forgalomba: X. tábornok nagyon szerette magát beárítani alantasi családi ügyeibe. Egynéhány pajkos hadnagyocskára elhatározta, hogy valami tréfás módszer segítségével leszoktatják a tábornokot a családi viszonyokról való kérdezősködésekről. Következő nap, midőn a tisztek leszálltak nyergeikből, odaszól a tábornok:

- P. hadnagy ur!
- Parancs, tábornok ur!
- Hová való ön, hadnagy ur!
- Budapestre, tábornok ur!
- Van önnek családja?
- Parancsára, tábornok ur! Van atyám, anyám és nőtestvérem.
- Ugy? Mivel foglalkozik az édes apja?
- Trombitás a veteránoknál,
- Jó. És édes anyja?
- Nagyon egyszerű asszony. Mosóné a Vizafogónál.

— Ez nagyon tisztességes foglalkozás. És a nővére?

— Őh tábornok ur, ő a család szegényfoltja.

— Helyes. És ön, R. hadnagy ur, hová való?

— Budapestre.

— Van családja?

— Igen. Atyám, anyám és nőtestvérem.

— És mi az ön édes atyja?

— Trombitás a veteránoknál.

— Jó. És édes anyja?

— Nagyon egyszerű nő. Mosóné a Vizafogónál.

— No, és a nővére?

— Engedje meg tábornok ur, hogy róla hallgassak, ő a család . . . izé . . . szegényfoltja.

— Nagyon köszönöm. És ön, S. hadnagy ur? Ön bizonyára déli vidékről származik, oly barna az arczina!

— Igenis nem tábornok ur, én budapesti vagyok.

— Ön is? Ez érdekes. Van önnek családja?

— Igenis, atyám, anyám és nőtestvérem.

— S mivel foglalkozik az édes atyja?

— Trombitás a veteránoknál.

— Ugy, ugy és édes anyja?

— Mosóné, tábornok ur, a Vizafogónál.

— Ugy? Atyja trombitás a veteránoknál, anyja mosóné a Vizafogónál, akkor nővére nem lehet más, mint a család szegényfoltja. Nemde, kedélyes uraim? Sziveskedjenek 30 napi szobafogságot azonnal megkezdeni.

* A disznósirt nem szabad keverni. Elvi jelentőségű döntést hozott a földmivelésügyi miniszter a disznósirt keverése tárgyában. Előfordult esetből kifolyólag ugyanis az a kérdés merült fel, hogy a hulladék-sertésontok kifőzéséből nyert zsiranyagot szabad-e disznósirt elnevezése alatt forgalomba hozni, illetve szabad-e ilyen zsiranyagot a disznósirhoz vegyíteni. A miniszter kimondotta, hogy sem a disznósirt keverni, sem az említett anyagot disznósirt elnevezése alatt forgalomba hozni szabad.

* Beteg lett az ijedtségtől. Virágos Lajos tanyai lakostól Kovács Róza nevű 10 éves kis cselédleánya 50 korona papírpénzt ellopott. Virágos jelentést tett a csendőrségnél, honnan két ember azonnal elment a tettes kis leány kézrekerítésére és kihallgatására. Amint Kovács Róza az udvarra belépni látta a csendőroket, nagyot sikoltott és összeesett. Az ijedtségtől olyan beteg lett, hogy a mai napig sem lehetett kihallgatni.

* Arcba vágta a fejszével. Ludány Lajos és Rásó György nádudvari munkásberek valami dolog felett összevívkoztak. A hirtelen természetű Ludány felkapott egy fejszét s azt úgy vágta Rásó György arcába, hogy az összeesett. Ludány a csendőrségen tettét beismerte s így súlyos testi sértés bűntettéért feljelentették a kir. ügyészségnek.

* Rabló cigánykaraván. A debreceni határban pár nap óta több lopás és rablás történt. A csendőrség utána járván a dolognak, rájött, hogy a rablásokat kóbor cigányok követték le. Keresni kezdték a karaván nyomait s Vámos-Pércs alatt elfogták őket. A két szekérre való cigányt beszállították a bünygyi osztályához, hol megmozdították őket, minek során sok gyanus jószág került napvilágra. Egyenként a mai napon fogják őket kihallgatni s

ha bűnösségük beigazolódik, az ügyészséghez kísérik át őket, ha pedig ártatlanságukat be tudnák bizonyítani, továbbítják őket állítólagos hazájukba, Máramaros megyébe.

* Tűz. Szalontai János tiszacsegei lakosnak a háza és istállója tegnap porig leégett. A kár 1100 korona; szerencsére azonban minden biztosítva volt. Erős a gyanu, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett s ez irányban megindították a nyomozást.

* A ló, meg az ökör. Cifra nyomorúság a szegény bakkancsos élete, még is tele van humorral az árnyéka is.

Már elvonultak az egyik nagy alföldi faluból hazafelé, mikor a sok cökmőkjuk alá községi fuvarosokat rendelt ki a bíró uram. De hogy csak a jó embereinek juttassa a fuvardíjakat, nem állhatta meg Kuruc gazduram sző nélkül.

A községháza elé poroszkált és benyitott a jegyző irodájába:

— Csés jó napot adjon az Isten!

— Kigyelmednek is. Mi járatban van?

— Szavam volna, tekintetes uram.

— Ugyan?

— Ugy látom, hogy fuvarosokat keresnek a katonák alá.

— Hát aztán?

— Hát ugy vélekszek, hogy ilyen pihenős időben elég jól fizetik a fuhart.

— Az ám, katonamértékkel is megjárja.

— Tés uram . . .

— No?

— Ugyan mit izélnék annyit azon a petrenciákon, mikor, ha jó szomszéd vónánk, hát kiándungolhatta volna magától is, hogy mi dukál és kinek dukál.

— Hogy értsem?

— Hát, ha ló kell — itt vagyok én; ha ökör kell, — ott van a sógorom.

* Földbirtokviszonyok Törökországban. Törökországban van egy igen fontos földbirtoklást szabályozó törvény, u. i.: „Török tisztviselő, habár egyenes örökös is, hivataloskodása területén se maga, se családja részére állami birtokot bérbé nem vehet.“ A holtbirtoklást a következő törvény szabályozza: „A holtbirtokokhoz számíttatnak nevezetesen a hegyi és bérci legelők, a kőbányák, a szabad elfoglalatlan legelőterek. A föld, a talaj, a birtok aztán az államé, azonban szabadságában áll mindenkinek ily birtokot a felsőség engedelmével művelési célokra minden díjfizetés nélkül elfoglalni. Az ily hegyeken és bércen takarított fa és széna egészen díjmentes.“ Figyelmet érdemel, hogy az államnak, ha egyszer művelés alá vétettek is, ily birtokok után haszonbért szedni nem szabad soha. Kétségtelenül hatalmas felhívás a kulturára. Törökországban tehát a hegyeken és bércen igazi szabadság honol.

* Megcsipelt tolvajnok. Kabán már régóta történtek kisebb-nagyobb lopások, hol egy-két liba, hol kendő és egyéb apróságok tűntek el — s a tettes nem került meg. Tegnapelőtt azután egy nagyobb szabású betöréses lopás rávezette a csendőrséget a tolvajlások tetrére. Szegi Sándor kabai lakosnak lakásába az ablak betörése után behatolt valaki s a szekrényt felnyitva 12 koronát ellopott. Amikor Szegi a betörést észre vette a csendőrségre szaladt, hogy bejelentse az esetet. Orosz Kálmánné és Csurás Károlyné is éppen ekkor jöttek a csendőrséghez jelenteni, hogy egy ismeretlen tettes már másodízben fosztotta

ki szárnyas ketrecüket, első ízben 6, most pedig 4 libát emelve el. A csendőrség erélyesen hozzálátott a nyomozáshoz s csakhamar megtalálták a tolvajt Füredi Józsefné sz. Acsádi Agnes személyében, ki úgy a libalopást mint a betöréses pénzlopást beismerte s megnevezte bűntársát Tóth Lidiát is. — A náluk talált libákat és pénzt elkobozták, őket pedig feljelentették.

* **Betöréses lopás.** Rozenfeld Izsák kabai lakos jelentette a csendőrségen, hogy egy ismeretlen tettes — lefeszítvén az ablakvasakat — lakására hatolt és onnan mintegy 25 koronát érő ruhásműt elloptott. A csendőrség megindította a nyomozást.

* **Ellopott libák.** Berger Jakab debreceni lakosnak a pásti köz 10. sz. udvaráról ismeretlen tettes 6 darab szép hizott libát elloptott. A tettes kézrekerítésére a rendőrség megtette az intézkedéseket.

* **Az Aligálló csárda rablója.** A vásár alkalmával történt, hogy Bodnár Imre debreceni apaffi-utcai lakos betért az aligállóba pár pohár borra. A poharak vigan ürültek, s Bodnár cigányt hozatott, kinek széles jókedvében ugyancsak mutogatta a tömött bugyellárisát. Mikor aztán Bodnáron már nagyon fogott az ital, az egyik cigány nekiesett, legyűrte, s 79 koronát tartalmazó bugyellárisát elrabolta. A csendőrség széles körben indította meg a nyomozást, s a tettet sikerült is kinyomozni és elcsipni Agárdi Pál muzsikusként a cigány személyében. Agárdi tagadja a rablást, de a társai Vékony Gábor, Fehér Lajos és Szikszai János rávallottak. Feljelentették az ügyészséghez.

* **Nagymérvű dohánycsempészet.** Hajdu-Hadházon az utóbbi időben annyira elharapódzott a dohánycsempészet, hogy a csendőrség kénytelen volt erősen kezébe venni az ügyet. Hamarosan hét dohánycsempészt fogtak el, névszerint Balog Ferenc, Balog Eszter, K. Nagy Gábor, Barna Bálintné, K. Nagy Gergely és Seres Sára h.-hadházi lakosokat, kiknél mintegy 38 kiló dohányt találtak. A csempésztett dohányt elkobozták, a tetteket pedig bejelentették a kir. pénzügy-őrségnek.

* **A pálinka halottja.** Somogyi Sándor öreg eszmadia-mester végtelen nagy barátja volt a szesz italoknak. Tegnap délután is betért egy-két kupica pálinkára a Csiesogó egyik pálinkamérésébe. Alig itta meg az első poharat összeesett s mire a hatósági közegek megérkeztek, meghalt. Halálának oka alkoholmérgezés. Holttestét szállították a kórház halottas kamrájába és ma fel fogják boncolni.

x **Egy jó forgalmu mészárszékre,** egy kaucióképes székálló azonnal felvétetik. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

x **Külföldi bevásárlási utamról** hazá érkeve, az ott beszerzett feltűnő szép uridivat különlegességeket ajánlom becses vevőim szives figyelmébe. Kiváló tisztelettel **Fekete Jakab.**

Le a párbajjal!

Legujabban ismét mozgalom indult meg a párbaj eltörlésére nézve. Így egyes helyeken párbajellenes szövetségek alakulnak.

Elnök: Igen tisztelt uraim! Mai összejövetelünk célját bizonyára ismerik. Nem akarunk mi egyebet, mint hogy véget vessünk azon tarthatatlan állapotoknak, a melyek semmiképen sem illelnek egy modern államba. (Általános helyeslés.) A párbaj uraim . . .

Flórett Jakab: A legnagyobb ostobaság.

Spadé Vince: Istenkisértés!

Elnök: Igen helyesen, uraim. A lovagias ember lovagias marad akkor is, ha nem vesz kardot a kezébe . . .

Kohn: Gondolok, hogy igaz.

Elnök: A lovagias ember nem sérteget, viszont őt sem érheti gáncs, ha a járásbírótság előtt vesz magának elégtételt a sértésért (Kohn helyesel.) Ezért voltam bátor értekezletre hívni az urakat; alakítsuk meg a párbajellenes szövetséget. Aki közénk jön, annak nem szabad fegyveres elégtételt vennie.

Spadé: Eszménk bizonyára ezernyi híveket toboroz.

Flórett: És mi fenn fogjuk lobogtatni az igazi lovagiasság zászlaját.

Többek felszólalása után megalakul a párbajellenes szövetség, megválasztják a tisztikart is. A pénztárosi állás betöltésénél:

Elnök: Erre a tisztre ajánlom Kohnt.

Spadé (elfintorítja az arcát.)

Kohn: Nü?

Spadé: Kohnra nem szavazok, mert három évet töltött vendégszereplésen Vácon.

Kohn: Pfuj, szemtelen!

Spadé arcul üti, **Kohn** visszaadja. Az értekezlet átalakul tárgyalóhelylyé, csak egyes szavakat lehet hallani:

— Kohn kezdte.

— Hohó, Spadé gyanúsította meg. Kohn jogosan mondta a sértő szót.

— De nem verekedhetik, mert a három év diszkvalifikál.

— Az önök fele tudta ezt, következőleg nem lett volna szabad sértenie.

— Kétszeri golyóváltás. Holnap reggel.

— Helyes, de utána kard.

Fél óra múlva.

Elnök: Ezen kis incidens után térjünk vissza értekezletünk tulajdonképeni tárgyára. A párbajellenes szövetséget ezennel megalakítottuk jelentem ki.

Mind: Eljen!

Dán.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Okt. 29. szerda: *A bellevelei szüz*, daljáték. Először. (A.)

Okt. 30. csütörtök: *A bellevelei szüz*, daljáték. (B.)

Okt. 31. péntek: *A velencei kalmár*, Shakspeare színműve. (C.)

Nov. 1. szombat: *Párisi élet*, daljáték. (A.)

Nov. 2. vasárnap: délután *A kukta kisasszony*, énekes bohózat, este *Dózsa György*, szomorudaljáték.

— **(Lemondás.)** Szerencsétlen szereposztás alaposan tönkretette *Karcag* Vilmos színművének tegnapi felújítását. Az előadás sokszor igazán oly kínos vergődések közt döcögött, hogy a kis közönség szinte valamely műkedvelő kör kísérletének gondolhatta mindazt, ami a színpadon folyt. Az öreg Korolán szerepében *Klenovics* György ha valaha még egyszer fellép, legalább a fodrást figyelmeztesse, hogy megfelelő parókat tegyen az öltözőjébe. *Sebestyén* a demokrata báró szerepében a humoros ellentéteket nem emelte ki elég vigjátéki színezéssel. *Menszáros* Margit és *Palágyi* Lajos nagyon jól teszik, hogy a társaság

egészen természetes hangján beszélnek; de ezt a játékmodort se szabad tulságba vinni. Tegnap például a legizőbb jelenetet e játékmodor tulhajtásával úgy mondták el, mint a délelőtti emléképró-bákon szokás. *Csige* Ilonka bájos bárókisasszony volt, *Ebergényiné* kedves, jószágos nagymama.

— **(Első fellépés.)** *Márton* Miklós, a társulat fiatal tenoristája ma este lép fel először *A bellevelei szüz* Doudoux mérnök szerepében. Van ebben a különben gyenge és óoska daljátékban egy pompás szerep, *Godibert* őrmester; ezt *Mezei* Andor fogja játszani. Felette édeskes kísérlet lesz ez; mert ehhez a szerephez elsőrendű komikai tehetség is kell.

— **(Shylok.)** A pénteki *Shakspeare* sikere jóformán *Shylok* személyesítőjén fordul meg. *Portia* és *Jessica* két olyan édes, bűbajos női szerep, melyekben maguk a shakspearei versek megigézhetik a hallgatót. De *Shylok*, a vén zsidó, a ki bosszút liheg és fájának sérelmeit a magáéival egyesítve gyűlölettel lángol, ez az indulatok óriás hullámain végig sodró nagy szerep mindenkor a nagytrató művészek egyik legkedvesebb, egyben legnehezebb szerepei közé tartozott. Nálunk *Sebestyén* Géza próbálkozik meg ezzel a szereppel. Vállalkozása érdemes az érdeklődésre. Mindig szép, ha a színész a köznapi feladatok közül magasabb művészi eszmények felé vágyakozik.

— **(November 11.)** Ez a nap *Katona* József születésnapja. Ekkor *Bánk-bán* szokott műsorra kerülni nagy Magyarországon, az alkalmi ünnepek hazájában. Nálunk is *Bánk-bánt* játszáknak November 11-én. Reméljük a kegyeletet nem fogja megsérteni ez az este.

TAVIRATOK.

Vádak a magyar huszárság ellen.

Bécs, október 28. (*Saját tudósítónktól*.) A reichsrath mai ülésen *Körber* miniszterelnök számos hivatalos irattal bizonyította, hogy a magyar huszárság ellen a galíciai sztrájk alkalmából felhozott vádak rosszhiszemű alaptalanságok. A huszárok parancsnokai szinte példásan viselkedtek a felizgatott tömeggel szemben.

Az osztrák miniszterelnök e kijelentéseit a szociáldemokraták óriási lármával fogadták. Emiatt *Körber* kénytelen volt beszédét hamarosan befejezni. *Brejter* reichsrathi képviselőt a 16-ik huszárezred egyik tisztje, kit *Brejter* a reichsrathban erős kifejezésekkel illetett, kihívatta. *Brejter* megnevezte segédeit, de kijelentette, hogy a lovagias elintézés előtt értekezni fog a parlamenti körökkel. Hirszerint a képviselő nem ad elégtételt, mert kötelességet teljesített, midőn felszólalt a megkárosított lengyelek érdekében.

Nagy sikkasztás Aradon.

Arad, október 28. (*Saját tudósítónktól*.) *Böhm* Adolf, az aradi Ipar és Népbank vezérigazgatója, város egyik legtekintélyesebb polgára, törvényhatósági bizottsági tag az intézet pénztárából 305,000 koronát sikkasztott. A pénzt

részint a börzén játszotta el, részint adóságokra fizette el. A sikkasztást a bank egyik könyvelője fedezte fel, a ki rögtön jelentést tett a dologról az igazgatóságnak. Az eset városszerte nagy megdöbbenést keltett. Reggel a betevők megrohanták a bankot, a mely akadály nélkül fizet. Az igazgatóság rögtön összeült a helybeli pénzügyesek vezetőivel, hogy megvizsgálják a pénztárt. Közvetlen veszély nincs. Az intézet 1869-ben alakult, alaptőkéje egy millió korona, tartalékalapja 700,000 korona. A hiányból Böhm igazgatótársai, a kik eddig vakon bíztak benne, már 200,000 koronát fedeztek.

A Humbert-család nyomában.

Páris, október 28. (Saját tudósítónktól.) Innen ma sürgősen detektiveket küldtek Spanyolországba, mert feljelentés szerint az óriási csalások felfedezése előtt nyomtalanul eltűnt Humbert-család egy spanyol kolostorban rejtőzik.

Páris, okt. 28. (Saját tudósítónk távirata.) Boulaine bankárt tegnap este Pois Colombesben letartóztatták és onnan Párisba hozták. Boulainet egy család körében tartóztatták le. Boulaine kijelentette, hogy el volt készülve a letartóztatásra. Bovis és Feger rendőröket, a kik szökni engedték a bankárt, Duclos kisasszonyt, a ki Párisban szállást adott neki és Weill bankárt, a ki állítólag előmozdította szökését, szabadlábra helyezték.

Gabonatözsde.

Budapest, október 28. (Saját tudósítónk távirata.) (Déli zárlat.) Buzakinát mérsekelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba szilárdan tartott árákon. Egyéb gabonanemek kedvezők. Idő: esős.

Buza októberre	7.48—49.
" áprilásra	7.31—36.
Gabona áprilásra	6.56—57.
" októberre	6.43—44.
Tengeri májusra	5.70—71.
Repece	11.80—90.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentett betörő. Schmidt János volt gépszereelő, — ki a napokban követett el egy újabb betörést a sátor-alja-új helyi vasúti osztálymérnökségnél, egy régebbi lopás büntetvével vádolva állott ma a törvény előtt. Szigeti József kerékpárkereskedő ugyanis feljelentette Schmidtet, hogy tőle egy kerékpár-sipot és egy revolvert ellopott. Schmidt azzal védekezett, hogy ő kölcsönkérte mindkét tárgyat, mit a bíróság ellenbizonyítékok hiányában elfogadván, vádlottat a lopás vádjától felmentette. Ítélet jogerős.

§ Panamázó gulyásbojtárok. Azt mondják, hogy a magyarban nincsen üzleti szellem. Dehogyan nincs! Tegnap délután tárgyaltak éppen egy esetet a törvényszéken; három egyszerű magyar olyas valamit adott el, ami nincs. Bana

János gulyás, Balog Ferenc és Balog Lajos bojtárok az őresi közbirtokosság legelőjén voltak alkalmazva. Hogy egy kis magánjövédelmet csináljanak maguknak, egyeseknek, a kik a közbirtokosságnak nem is voltak tagjai, legeltetési illetőséget adtak el. — A dolog azonban kitűdött s az üzleti szellemű gulyások sikkasztás miatt a vádlottak padjára kerültek. A törvényszék, az enyhítő körülmények figyelembevételével nem sikkasztásnak, hanem csak hűtlen kezelésnek minősítette az esetet s Bana Jánost 1 havi, Balog Ferencet 3 havi, Balog Lajost pedig 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős, a leülés iránt azonban vádlottak halasztást kértek.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: Rudnyánszky Gyula.

I.

A Pándy-kastély nagy ebédlőtermében huszonnégy személyre terítették.

Pándy Adorján, a kastély ura, a megye székvárosából hazaküldte inasát egy levéllel, mely Pándy Györgynek szólt. Abban a levélben megírta röviden, hogy a megyei gyűlések három nap múlva véget érnek és ő az utolsó ülés napján vendégeket vár Pándra. Ott lesz a megye színe-java, maga a főispán is; Adorján tehát kedves rokonára bizza, hogy e ritka alkalommal jó ebédet készítsen az uraknak.

Az inas még egy másik levelet is huzott elő a kék mellénye zsebéből. Ez a levél sokkal gyűröttebb és jóval terjedelmesebb volt. Pándy György írta az ő kedves élete párjának, Klárinak, ide-oda iszkabáló szarkaláb-betűkkel tudtára adván a rendkívüli eseményt.

A Pándy-kastély ugyanis több mint husz esztendő óta nem látott vendéget. Pándy Adorján, mogorva zárkózott férfi volt; a telet mindig külföldön, többnyire utazással, töltötte s csak május elején szokott pándi kastélyába visszatérni, a hol aztán késő őszig, néha november derekáig, maradt. Ilyenkor nem igen érintkezett az emberekkel; egyedül sétált, bolyongott nagy parkjában, legfőleg a falu plébánosát hívta meg néha egy játék sakkra, minden héten egyszer, midőn a plébános a kastély kápolnájában misét mondott Pándy Adorján rég elhunyt felesége lelki üdvéért.

Pándy Adorján csak az utolsó években változtatott valamit életmódján; a mennyiben egy idő óta bejárt a megyei gyűlésekre s azt a szokást vette föl, hogy különös figyelemmel érdeklődött a szegénység, ismeretlenség, alacsony származás homályából kiemelkedett fiatal emberek iránt. De máskülönben csak oly ridegen és magányosan élt ősi kastélyában, mint azelőtt. Vendéget soha se fogadott. A falu papja meg Pándy György járt hozzá néha-néha.

Pándy György unokatesvére volt Pándy Adorjának. Apáik édes testvérek voltak. Hanem azért egyebekben igen nagy különbség tátongott a két közeli rokon közt; tudniillik a vagyoni állapot különbsége. Pándy Adorján a Pándyak ősi kastélyában lakott, kétezer hold kitűnő föld ura, előkelő, világlátott, arisztokratikus hajlamu gavallér volt; Pándy György ellenben a falu másik végén,

szerény hétszilvafás nemesi udvarházban alig rendelkezett kétszáz hold birtok fölött, azt is egyre jobban megterhelte, mióta a kisasszony-lányait neveltetni s Pándy-lányokhoz illőn címezni kellett. Sanyaru helyzetekben az volt Pándy György, de különösen Pándyné s később a Pándy-kisasszonyok végső reménye, hogy a Pándy Adorján ősi kastélya és két ezer holdja előbb-utóbb rájuk száll. Pándy Adorján már tul van a hatvanon; neje korán meghalt, gyermekei, rokonai nincsenek, biztos tehát, hogy valamikor Pándy Györgyék beleülnek a Pándy Adorján örökébe.

(Folyt. Köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma szerdán, október 29-én.

Itt először!

A bellevillei szüz.

Daljáték 3 felvonásban.

Személyek:

Troupeau, tüzeltő főparancsnok,
nyugalomba vonult lámpagyáros Krémer Jenő
Virginia, leánya — — — — — Áldor Juliska
Adrienne, tejtestvére — — — — — K. Hegyi Lili
Pergament Javotte, Virginia
nagynénje — — — — — Havasi Szidi
De Chateaurien Archibald gróf Nagy Dezső
Mentreux Emil festő — — — — — Pápai Lajos
Godibert, vértés őrmester — — — — — Mezey Andor

Holnap esütörtökön, október 30-án.

Másodszor:

A bellevillei szüz.

Daljáték.

Kert berendezések, tervekészítés saját bokraimmal

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szíves tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartóság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim

megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

Menyasszonyi és nyoszolónői csokrok a legolcsóbb ártól felfelé.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

Hirdetések

SZABADSÁG politikai napilap számára
jutányos áron

felvételnek.

4643 k.
1902

Pályázati hirdetmény.

Tiszacsege községnél elhalálozás folytán üresedésbe jött, évi 800 koronával és a befolyamló végrehajtási díjakkal javadalmazott irnok végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy község jegyzői oklevéllel, valamint az anyakönyvi ügyekben jártasságot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket Tiszacsege község előjáróságához folyó évi november hó 8-ig adják be.

A választás folyó évi november 8-án fog megejteni:

Debreczen 1902 okt. 27.

Orosz Sándor

főszolgabíró.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEM ÁLTAL AMIRE
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**
RESZEL: **600.000 KORONA**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

90.000.- 30.000.- 70.000.- STB. STB.
a Xsorsjáték I. osztályu húzása már NOVEMBER
20. és 21-én történik, s ehhez ismert szerencseszá-
mait ajánlja míg a készlet tart.

1/2 EREDETI SORSJEGY I. osztályra 1.50
3/4 " " " " " 3.-
3/2 " " " " " 6.-
2 " " " " " 12.-

BENKO BANKHÁZA BUDAPEST,
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLELKELJÜNK, MIALULT VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖK VAGYOK
BEFIZETÉSEIKET PORTOMENTESEN TELJESÍTTETIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.
110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.
Legnagyobb nyeremény esetleg
1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14.459,000 kor., azaz Tizennégy millió 459.000 kor.

Januar	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 9791	1 8088	1 9270	1 4074	1 1089	1 1792	1 1716	1 3646	1 3891	1 8944	1 9589	1 10962
2 6667	2 2627	2 3059	2 1046	2 1230	2 3534	2 3534	2 3825	2 5136	2 5136	2 9643	2 10962
3 2532	3 8515	3 8629	3 3271	3 3531	3 3822	3 4803	3 4803	3 5671	3 5671	3 5630	3 10961
4 3742	4 4226	4 2829	4 3819	4 3819	4 4802	4 4802	4 5370	4 6410	4 6410	4 6447	4 10960
5 3896	5 5163	5 3818	5 4438	5 4438	5 5256	5 5256	5 6455	5 6455	5 6455	5 6455	5 10959
6 5162	6 5801	6 4257	6 5257	6 4639	6 5256	6 5256	6 6455	6 6455	6 6455	6 6455	6 10958
7 5828	7 6777	7 5207	7 6402	7 6402	7 6402	7 6402	7 7496	7 7496	7 7496	7 7496	7 10957
8 6667	8 7496	8 6001	8 6568	8 6568	8 6568	8 6568	8 7496	8 7496	8 7496	8 7496	8 10956
9 6716	9 7496	9 6581	9 7007	9 7007	9 7432	9 7432	9 8475	9 8475	9 8475	9 8475	9 10955
10 7592	10 8218	10 6788	10 8002	10 8002	10 8063	10 8063	10 8174	10 8174	10 8174	10 8174	10 10954
11 8305	11 8932	11 7974	11 8284	11 8284	11 8357	11 8357	11 8357	11 8357	11 8357	11 8357	11 10953
12 8930	12 10961	12 8327	12 9228	12 9228	12 10960	12 10960	12 10960	12 10960	12 10960	12 10960	12 10952
13 10961	13 10961	13 9187	13 10961	13 10961	13 10961	13 10961	13 10961	13 10961	13 10961	13 10961	13 10951
14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10962	14 10950
15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10963	15 10949
16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10964	16 10948
17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10965	17 10947
18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10966	18 10946
19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10967	19 10945
20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10968	20 10944
21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10969	21 10943
22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10970	22 10942
23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10971	23 10941
24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10972	24 10940
25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10973	25 10939
26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10974	26 10938
27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10975	27 10937
28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10976	28 10936
29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10977	29 10935
30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10978	30 10934
31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10979	31 10933

Mindenki kiserelje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétei a következők:
egy nyolczad (1/8) frt. --.75 vagy 150 kor. egy negyed (1/4) frt. 1.50 vagy 3.— kor.
" fél (1/2) frt. 3.— " 6.— " " egész (1) frt. 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvéttel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. november hó 10-éig
hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK: TÖRÖK A. és TSA.

V. Váczi-körut 4. BANKHÁZA.
Museum-körut II. BUDAPEST, VI., Teréz-körut 46/a.
Erzsébet-körut 54. Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizeltünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilenez millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A. és T^{sa} bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához..... darab eredete osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A.....kor. összeg (.....) a tánevendő, (.....) A nem kívánt törlendő.
(.....) utalvánnyal küldöm. (.....) mellékelve bankjegyekben (bélyegegkben.)

Pontos
csím: